

PIRKKALAN KUNNAN LUONNON MONIMUOTOI- SUUSOHJELMA

Ulla Helimo

Kunnat kestävän
kehityksen toteuttajina –
seminaari 7.5.2020

PIRKKALA

PIRKKALAN KUNTA

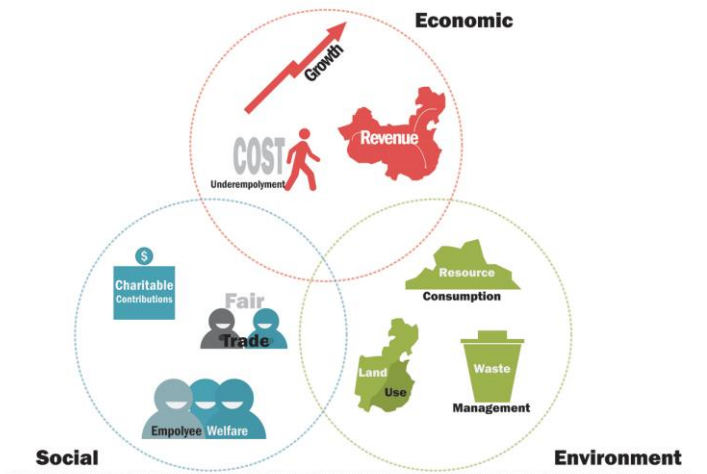
- 19 368 asukkaan kasvava kunta Pirkanmaalla
- Tunnettu mm. lentokentästä ja myöhäisrautakautisesta asuinpaikasta
- Pirkkalan kunnan alueella on useita monimuotoisia luontokohteita, mm. vanhoja puistoalueita, rehevää ranta- ja puronvarsimetsikköä, Sikojoen kosteikkoalue, erilaisia niittyjä ja maisemapeltoja, melko laaja ja yhtenäinen metsäalue sekä lehtoja
- Luonnon monimuotoisuuden suojelussa suurin haaste Pirkkalassa on voimakas rakentaminen ja kasvupaineet

KESTÄVÄ KEHITYS PIRKKALAN KUNTA- STRATEGIASSA

”TEHDÄÄN
SELLAISIA
PÄÄTÖKSIÄ, JOTKA
KESTÄÄ AIKAA.”
PORMESTARI MARKO
JARVA

- Perustuu kestävän kehityksen periaatteisiin:
  - Triple Bottom Line
  - 5Ps: people, planet, prosperity, peace, and partnership
- Läpileikkaava teema kaikessa työssä

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Triple_Bottom_Line_graphic.jpg

OHJELMAN PERUSTEET, TAVOITTEET JA PÄÄMÄÄRÄ

LUONNON ITSEISARVO

Maapallolla on meneillään 6. sukupuuttoaalto. Sen pysäyttämiseksi on laadittu maiden välinen biodiversiteettisopimus, jonka myös Suomi on allekirjoittanut. Suomessakaan biodiversiteetin heikkenemistä ei saatu pysäytettyä 2020 mennessä, vaan joka 9. laji ja puolet luontotyypeistä ovat uhanlaisia

EKOSYSTEEMIPALVELUT

Useat tutkimuksen korostavat luonnon positiivista vaikutusta ihmisen hyvinvoinnille, terveydelle ja taloudelle. Luonto tarjoaa ihmiselle monia aineellisia ja aineettomia palveluja, joita kutsutaan ekosysteemipalveluiksi.

ILMASTONMUUTOS

Ilmastonmuutos on käynnissä ja väistämättä pahenemassa. Hyvinvoivat ekosysteemit ja monimuotoinen luonto toimivat puskureina ja auttavat ihmistä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

Tavoite 1: Edistää uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojelua Pirkkalassa

Tavoite 2: Edistää kuntalaisten hyvinvointia ja Pirkkalan viihtyisyyttä

Tavoite 3: Edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista ja vesiensuojelua Pirkkalassa

PÄÄMÄÄRÄ: Pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen ja ekosysteemipalvelujen heikkeneminen Pirkkalassa vuoteen 2030 mennessä.

Pyritään tavoitteiden mukaisiin tuloksiin →
Toteutetaan tulosten vaatimat toimenpiteet →
Seurataan toimenpiteiden toteutumista.

OHJELMAN TEKEMINEN

Kunnan ympäristönsuojelun viranhaltijat

Ohjelman valmistelua on koordinoitu kunnan ympäristönsuojelussa. Valmisteluun on osallistettu kuntalaisia, yrityksiä (mm. metsäyritykset), yhdistyksiä (mm. ympäristöyhdistys), seuroja ja työryhmiä (esim. hyvinvointityöryhmä), päiväkodit. Lisäksi seudullinen yhteistyö.

Kunnan viranhaltijat ja päättäjät

Ohjelmaa on valmisteltu yhteistyössä eri viranhaltijoiden kanssa ja kestävän kehityksen valiokunnassa. Seuraavaksi yhdyskuntalautakunta laittaa ohjelman nähtäville. Lopullinen hyväksyntä KH:ssa ja valtuustossa

Kunnan johtoryhmä

Jory käsittelee ohjelma kokouksessaan ensi viikolla.

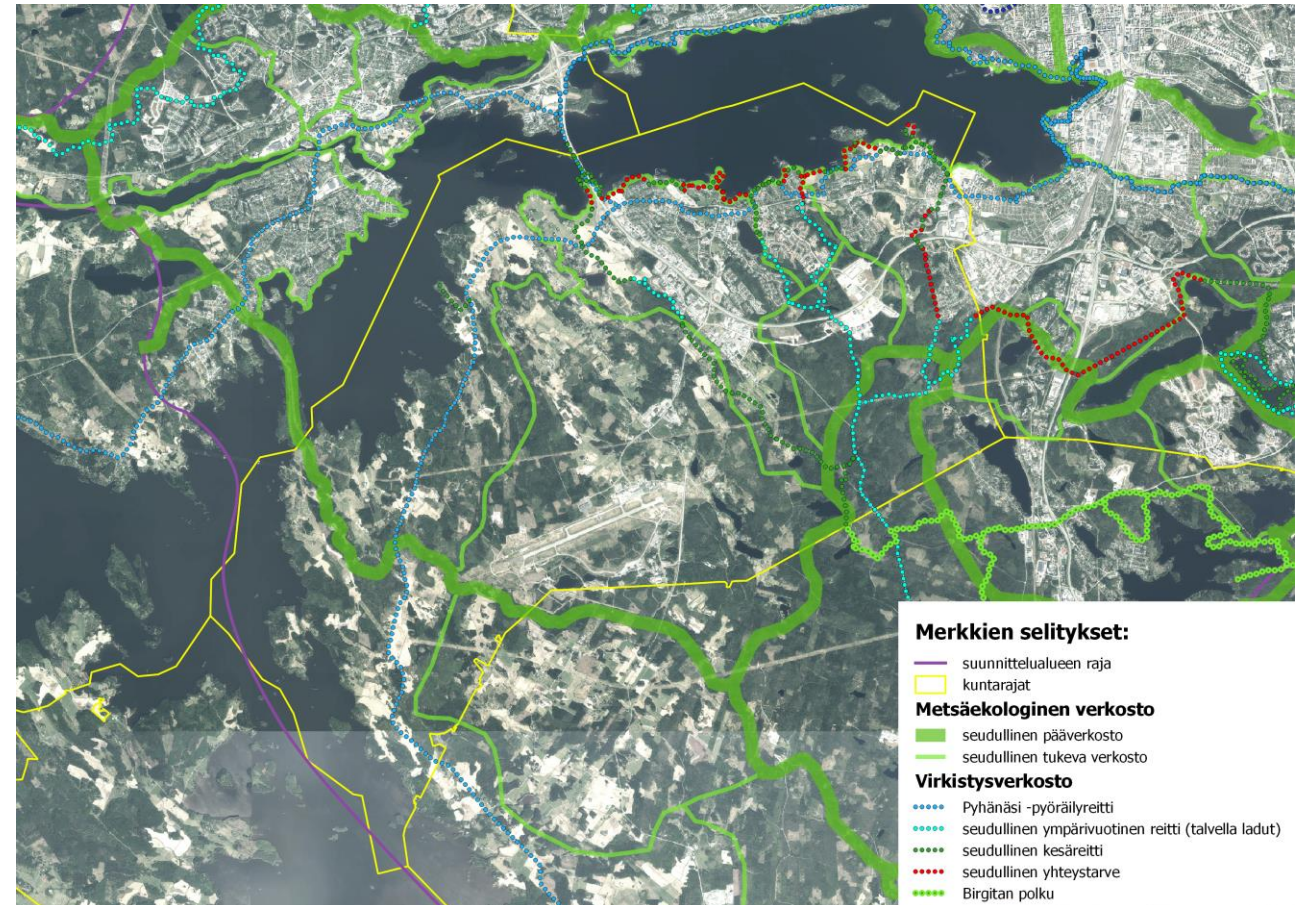
Esimerkkejä ohjelman
tekemisestä,
toimenpiteistä, haasteista
ja mahdollisuuksista

HAASTE: LUONTO EI TUNNE KUNTARAJOJA

MAHDOLLISUUS: SEUDULLINEN YHTEISTYÖ

- Ohjelman toimenpiteitä esim. metsäekologisen verkoston huomioimiseksi ja kehittämiseksi on valmisteltu seudullisen yhteistyön ja selvitysten pohjalta (kunnat, Pirkanmaan ELY-keskus ja Pirkanmaan liitto).
- Yhteistyöverkosta kehitetään (Tampereen seudun kuntien luontoverkosto perustettu)

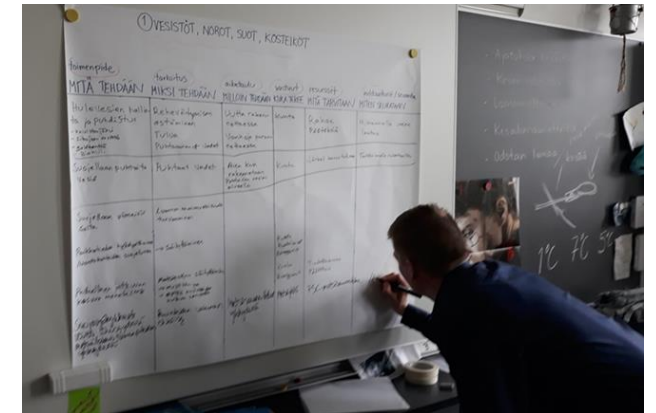
HAASTE: LUONNONSUOJELU ON MYÖS TALOUSKYSYMYKSIÄ MAHDOLLISUUS: YHTEISTYÖ JA INNOVATIIVISET KOKEILUT ERI ALAN ASIANTUNTIJOIDEN KANSSA

- Yhteistyö kunnan kaavoituksen kanssa:
  - ✓ Ekosysteemit pyritään huomioimaan kokonaisuuksina ja myös kaavojen taloudellisten vaikutusten arvioinnissa.
  - ✓ Luo-alueiden lisäksi, kaavoitus ottaa käyttöön innovatiivisia kaavamerkintöjä, joilla turvataan luonnon monimuotoisuuden suojeleminen ja ekosysteemipalvelut myös luonnonsuojelualueiden ulkopuolella
- Yhteistyö kunnan talousasiantuntijoiden ja SYKE:n kanssa:
  - ✓ Kuntatason ekosysteemitilinpidon kehittäminen. Ideana esim. ekosysteemien virkistysarvon määrittävä tili, joka toimii kunnassa kuntastrategian tavoitteiden indikaattorina ja auttaa päättäjiä hahmottamaan luonnon arvon.

HAASTE: LUONNONSUOJELU ON MYÖS POLIITTINEN KYSYMYS MAHDOLLISUUS: KUNTALAISTEN JA PÄÄTTÄJIEN TIETOISUUS LUONNON MERKITYKSESTÄ JA HYVINVOINTIVAIKUTUKSISTA KASVAA

- Ohjelmaa on valmisteltu yhdessä kuntapäättäjien kanssa
  - ✓ Kestävän kehityksen valiokunta (järjesti mm. työpajan)
  - ✓ Yhdyskuntalautakunta
- Päiväkodit ja varhaiskasvatuksen johto olleet aktiivisia ohjelman valmistelussa
  - ✓ Yhtä lukuun ottamatta kaikki Pirkkalassa sijaitsevat päiväkodit osallistuivat kyselyyn päiväkotien käyttämistä lähiluontokohteista. Lisäksi pph:t vastasivat.
  - ✓ Varhaiskasvatuksen viesti tuodaan päättäjille: Luonto on tärkeä päiväkotien ja perhepäivähoitajien arjessa.

SUMMASUMMARUM

- Luonnon monimuotoisuusohjelman tekeminen kuntaan vie aikaa, mutta luo monia mahdollisuuksia
- Ohjelman valmistelu yhdessä eri alojen viranhaltijoiden ja poliittisten päättäjien kanssa on hedelmällistä. Se antaa mahdollisuuden tuoda esiin luonnon monimuotoisuuden hätätilan ja lisätä tietoisuutta jo ohjelman valmisteluvaiheessa
- Kuntalaisilta saa hyviä ideoita, työpaja jo valmistelun alkuvaiheessa on suositeltavaa
- Biologin kannattaa yrittää nähdä luonto myös kuntalaisen, talousjohtajan tai kuntapäättäjän silmin, jolloin ekosysteemipalvelut ja luonnon hyvinvointivaikutus korostuvat

KIITOS!

Ulla Helimo
Pirkkalan kunta – ympäristönsuojelu
Saapastie 2, 33950 Pirkkala

ulla.helimo@pirkkala.fi

PIRKKALA

